

Úvod

Předkládaná aktualizace Konvergenčního programu na období 2010–2014 je poprvé zpracována podle nového harmonogramu, tzv. evropského semestru, schváleného Evropskou radou 17. června 2010. Cílem evropského semestru je prohloubit a posílit mnohostranný rozpočtový dohled a koordinaci fiskálních a strukturálních politik v EU. V tomto roce tak budou poprvé národní fiskální politiky koordinovány již ve fázi přípravy návrhů veřejných rozpočtů a jejich střednědobých výhledů.

Konvergenční program (KP), navazující na vládou ČR odsouhlasené (20. dubna 2011) střednědobé výdajové rámce pro období 2012–2014, byl schválen vládou ČR dne 4. května 2011. Doporučení vydaná Radou EU ke zde prezentovaným záměrům fiskální politiky tak bude možné zpracovat do konečných návrhů státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a jejich střednědobých výhledů. Předkládaný KP je plně konzistentní s Národním programem reforem, schváleným vládou ČR 27. dubna 2011, a respektuje jeho makroekonomické a fiskální dopady. Tento dokument koresponduje s pravidly stanovenými v aktualizovaném Code of Conduct pro zpracování stabilizačních a konvergenčních programů Paktu stability a růstu.

Aktualizace Konvergenčního programu vychází z mandátu koaliční vlády, která vzešla z voleb v polovině roku 2010. Ve svém Programovém prohlášení ze 4. srpna 2010 si vláda vytyčila ambiciózní program zaměřený na reformu veřejných financí s cílem zastavit růst veřejného zadlužování, konkrétně dosáhnout vyrovnaného rozpočtu v roce 2016. Jako další prioritu si vláda zvolila zvýšení transparentnosti nakládání s veřejnými prostředky, omezení korupce ve veřejném sektoru a zvýšení průhlednosti veřejných zakázek. Dále deklarovala záměr reformovat fiskální instituce. V souladu s programovým prohlášením připravila svůj první konsolidační rozpočet již pro rok 2011, do něj však stačila zpracovat spíše jen krátkodobé konsolidační kroky. Důslednou realizací schválených rozpočtů v roce 2010 se ve srovnání s rokem 2009 podařilo meziročně zlepšit strukturální deficit téměř o 1,2 % HDP, a snížit tak schodek vlády na úroveň 4,7 % HDP.

V souladu s Roční analýzou růstu (EK, 2011a) a se Závěry Evropské rady z 24.–25. března 2011 se vláda nyní soustřeďuje na přípravu nezbytných strukturálních reforem zaměřených na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. Reformy důchodového systému a poskytování zdravotní péče včetně jejího financování jsou připravovány v letošním roce. Jejich východiska, záměry a dopady jsou již v tomto KP prezentovány.

Makroekonomický scénář je postaven na aktuálních datech národních účtů, tj. k 28. březnu 2011. I s vyloučením politických faktorů je v současnosti makroekonomický a fiskální vývoj zatížen značnými nejistotami. Hlavní zdroje rizik pro ČR jsou spojeny se stavem veřejných rozpočtů a situací v bankovním sektoru v některých zemích eurozóny.

Vlivem konsolidačních fiskálních opatření se pro rok 2011 očekává mírné zpomalení ekonomického růstu na 1,9 %. V dalších letech výhledu by měl růst postupně akcelarovat a zlepšovat například i, z poptávkového hlediska, situaci na trhu práce. Růst spotřebitelských cen bude v roce 2011 patrně mírně nad 2 %, tedy velmi blízko inflačního cíle. V roce následujícím bude

míra inflace výrazně ovlivněna plánovanými úpravami daně z přidané hodnoty. Blíže se makroekonomickému vývoji věnuje 2. kapitola.

S Českou republikou byla 2. prosince 2009 zahájena Procedura při nadměrném schodku s doporučením důvěryhodným a udržitelným způsobem snížit poměr deficitu vládního sektoru k HDP pod 3 % do roku 2013. Doporučení Rady EU k nápravě hospodaření byla v dubnu roku 2010 vzata Parlamentem ČR na vědomí. Informace o pokroku učiněném při plnění těchto doporučení obsahuje samostatná podkapitola v rámci části Záměry a cíle hospodářské politiky.

Fiskální predikce, diskutovaná ve 3. kapitole, vychází z výsledků dubnové fiskální notifikace (uzávěrka datových zdrojů k 11. dubnu 2011). Saldo sektoru vlády očekáváme pro rok 2011 ve výši cca –4,2 % HDP. Dluh vládních institucí letos pravděpodobně stoupne na 41,4 % HDP s perspektivou dalšího růstu. Následující vývoj bude striktně sledovat cíle snižování deficitů podpořené závaznými výdajovými rámci, které mj. významně přispějí ke zpomalení růstu dluhové kvóty a k jejímu následnému poklesu.

Z důvodu zmíněné nejistoty budoucího ekonomického vývoje se část 4. kapitoly věnuje analýze citlivosti vývoje české ekonomiky a potažmo veřejných financí na odlišný vývoj v Evropské unii a dopady vyšších cen ropy.

Konvergenční program analyzuje v 5. kapitole dlouhodobé dopady současného nastavení fiskální politiky, a sleduje tak dlouhodobou udržitelnost celého systému.

Poslední dvě kapitoly jsou potom věnovány kvalitě veřejných financí a úpravě institucionálního rámce. Zabývají se jednak změnami, které v duchu kvality veřejných financí proběhly či proběhnou na příjmové a výdajové straně, jednak změnou institucionálních vazeb, právního ukotvení pravomocí a zodpovědnosti veřejného sektoru a změnou fungování systému veřejné správy.